

अकृषि विद्यापीठे व संलग्नित महाविद्यालयातील
शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना सुधारित सेवांतर्गत
आश्वासित प्रगती योजना लागू करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०१६/प्र.क्र.२६२/१६/विशि-१
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक :- २५ ऑगस्ट, २०२२

संदर्भ:-

- १) वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र.वेतन-११०९/प्र.क्र.४४/सेवा-३, दि.०१.०४.२०१०.
- २) वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र.वेतन-११०९/प्र.क्र.४१/सेवा-३, दि.०५.०७.२०१०.
- ३) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०१०/(४८८/१०)/विशि-१, दि.२८.१२.२०१०.
- ४) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०१०/(४८८/१०)/विशि-१, दि.१५.०२.२०११.
- ५) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०१६/प्र.क्र.२६२/१६/विशि-१, दि.०७.१२.२०१८.
- ६) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-२०१६/प्र.क्र.२६२/१६/विशि-१, दि.१६.०२.२०१९.

प्रस्तावना :-

वित्त विभागाने दि.०१.०४.२०१० व दि.०५.०७.२०१० च्या शासन निर्णयान्वये अनुक्रमे पदोन्नतीची संधी उपलब्ध असलेल्या व एकाकी पदावरील राज्य शासकीय कर्मचारी व जिल्हा परिषदेमधील कर्मचारी यांना यापूर्वी लागू असलेली सेवांतर्गत आश्वासित प्रगती योजना सुधारित करून सुधारित सेवांतर्गत आश्वासित प्रगती योजना या नावाने दि.०१.१०.२००६ पासून सहाव्या वेतन आयोगाच्या पार्श्वभूमीवर लागू केली.

२. वित्त विभागाच्या वरील दि.०१.०४.२०१० व दि.०५.०७.२०१० च्या शासन निर्णयातील तरतुदी शासन निर्णय अनुक्रमे दि.१५.०२.२०११ व दि.२८.१२.२०१० अन्वये जशाच्या तशा अकृषि विद्यापीठे व संलग्नित महाविद्यालयांना लागू केल्या. सदर शासन निर्णयानुसार उच्च शिक्षण संचालनालयाच्या अखत्यारित येणाऱ्या अकृषि विद्यापीठे व संलग्नित महाविद्यालयांतील पात्र असलेल्या कर्मचाऱ्यांनी या योजनेचा लाभ घेतलेला आहे. तथापि, सदर शासन निर्णय दि.१५.०२.२०११ व दि.२८.१२.२०१० निर्गमित करण्यापूर्वी वित्त विभागाची मंजूरी घेण्यात आली नव्हती. वित्त विभागाने शासन निर्णय दि.०१.०४.२०१० व दि.०५.०७.२०१० अन्वये लागू केलेली सुधारित सेवांतर्गत आश्वासित प्रगती योजना फक्त राज्य शासकीय कर्मचारी व जिल्हा परिषदेमधील कर्मचारी यांनाच लागू असल्याने वित्त विभागाची सहमती न घेता निर्गमित केलेले शासन निर्णय पूर्वलक्षी प्रभावाने रद्द करण्याचे निर्देश वित्त विभागाने दिले. त्यानुषंगाने शासन निर्णय दि.१५.०२.२०११ व दि.२८.१२.२०१० हे दोन्ही शासन निर्णय अनुक्रमे दि.०७.१२.२०१८ व दि.१६.०२.२०१९ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये पूर्वलक्षी प्रभावाने रद्द करण्यात आले.

३. शासन निर्णय दि.०७.१२.२०१८ व दि.१६.०२.२०१९ च्या विरोधात मा. उच्च न्यायालय, खंडपीठ औरंगाबाद येथे दाखल रिट याचिका क्र.५३६३/२०२१ (श्री. मेघराज पंडीत व इतर वि. महाराष्ट्र शासन

व इतर) व इतर ३९ याचिकांप्रकरणी मा. उच्च न्यायालयाने दि.२०.०१.२०२२ रोजी अंतिम आदेश पारित केले. सदर अंतिम आदेशातील कार्यात्मक भाग खालीलप्रमाणे आहे :-

....21) The petitioners are entitled to presume that the procedure prescribed in the Rules of Business have been properly observed and adhered to. The internal requirements of adhering to the Rules of Business have been duly complied with. There is no reason for the petitioners who have been accorded the benefit under the Government Resolution expressed in the name of the Governor to suspect about non adherence to the Rules of Business and/or that the concurrence of the Finance Department before issuance of the Government Resolution was not obtained. The petitioners would be alien to the internal working of the department of the Government. The only exception to the doctrine of indoor management is fraud or the suspicion of irregularity. The Apex Court in a case of M.R.F. Ltd. Vs. Manohar Parrikar and Ors. reported in 2010 (11) SCC 374 has observed that protection of doctrine of indoor management is not available where the circumstances surrounding are suspicious and therefore invite inquiry. In the present case, the Government Resolution extending the benefit of Pragati Yojana to the petitioners is expressed in the name of the Governor. The said benefit was already accorded to the Government employees under earlier Government Resolution dated 01.04.2010 and similarly the petitioners were extended the said benefit. The prelude to the Government Resolutions dated 28.12.2010 and 15.02.2011 also affirm that it was under contemplation of the Government to extend the benefit accorded to the Government employees as per the Government Resolution dated 01.04.2010 issued by the Finance Department to the non-teaching employees of the non-agricultural Universities and affiliated colleges to the non-agricultural Universities and pursuant thereto the decision was taken to extend the said benefit “as it is” to the non-teaching employees of the non-agricultural Universities and affiliated colleges to the non- agricultural Universities under the Government Resolutions dated 15.02.2011 and 28.12.2010. The said benefits were accorded for almost seven years. In view of that, it would be too late in the day now to take away the benefits already accorded to these petitioners by applying the impugned Government Resolutions retrospectively. The same would also be inequitable.

....22) In the light of that, though we uphold the impugned Government Resolutions revoking the earlier Government Resolutions dated 28.12.2010 and 15.02.2011, we hold that the said impugned Government Resolutions would apply from the date of issuance of the Government Resolutions and not prior to it. We would read down the impugned Government Resolutions in a manner that they would apply from the date they are issued viz. from 07.12.2018 and 16.02.2019 respectively and would not apply to those who have already been accorded the benefits as per the Government Resolutions dated 28.12.2010 and 15.02.2011.

४. तसेच मा. उच्च न्यायालयाच्या नागपूर खंडपीठाने रिट याचिका क्र.२८९४/२०२१ मध्ये दि.१०.०२.२०२२ रोजी खालीलप्रमाणे आदेश पारित केले आहेत :-

Accordingly, while partly allowing the petition, we uphold the validity of the impugned Government Resolutions and hold that these GR's would apply from their respective dates of issuance which are 7.12.2018 and 16.02.2019 respectively, and they would not apply to those who have already been accorded the benefits as per the Government Resolutions dated 28.12.2010 and 15.02.2011.

त्याचप्रमाणे मा. उच्च न्यायालयाच्या नागपूर खंडपीठाने रिट याचिका क्र.२६४५/२०२१ मध्ये दि.१६.०२.२०२२ रोजी खालीलप्रमाणे आदेश पारित केलेले आहेत :-

- i) It is held that Government Resolutions dated 7.12.2018 and 16.02.2019 would apply from the date the same has been issued.
- ii) The respondents Nos. 3, 4 and 5 shall consider the entitlement of the petitioners for grant of benefit of pay revision as per recommendations of the 7th Pay Commission

५. तसेच मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी याचिका क्र.३०३३/२०२० व इतर याचिकांमध्ये उपरोक्त याचिकांप्रकरणी मा. न्यायालयाने पारित केलेल्या आदेशाचा आधार घेऊन दि.११.०४.२०२२ रोजी खालीलप्रमाणे आदेश पारित केलेले आहेत :-

We therefore partly allow the petition and uphold the validity of the impugned Government Resolution and hold that these Government Resolutions would apply from their respective dates of issuance i.e. 7/12/2018 and 16.02.2019 respectively and that they would not apply to those who have already been accorded the benefits as per Government Resolution dated 28/12/2010 and 15.02.2011.

६. प्रस्तुत प्रकरणी मा. उच्च न्यायालयाने विविध याचिकांमध्ये पारित केलेले उपरोक्त आदेश विचारात घेऊन या प्रकरणी निर्णय घेण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुषंगाने शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :-

शासन निर्णय दि.०७.१२.२०१८ व दि.१६.०२.२०१९ हे मा. उच्च न्यायालयाने भावी प्रभावाने (Prospective effect) वैध ठरविले आहेत. तथापि, ज्या शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना शासन निर्णय दि.१५.०२.२०१९ व दि.२८.१२.२०१० नुसार लाभ देण्यात आलेले आहेत, अशा शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना शासन निर्णय दि.०७.१२.२०१८ व दि.१६.०२.२०१९ निर्गमित होईपर्यंत देण्यात आलेल्या लाभापोटी झालेल्या सुमारे रु.२९६.१० कोटी इतक्या खर्चास कार्योत्तर मंजूरी देण्यात येत असून सदर सुधारित सेवांतर्गत आश्वासित प्रगती योजनेच्या अनुषंगाने देण्यात आलेल्या आर्थिक लाभाची (Monetary Benefits) वसुली संबंधित शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांकडून करण्यात येऊ नये.

२. ज्या शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना शासन निर्णय दि.०७.१२.२०१८ व दि.१६.०२.२०१९ निर्गमित होईपर्यंत सुधारित सेवांतर्गत आश्वासित प्रगती योजनेचा लाभ देण्यात आलेला आहे, त्यांच्या बाबतीत सदर लाभ अनुज्ञेय करण्यात आला नव्हता असे समजून या योजनेचा लाभ मिळण्यापूर्वी संबंधित शिक्षकेतर कर्मचारी जे वेतन घेत असेल ते वेतन विचारात घेऊन त्यानुसार दि.३१.१२.२०१५ पर्यंतचे वेतन सुधारित करण्यात यावे व त्यानंतर संबंधित शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांची सातव्या वेतन आयोगानुसार वेतननिश्चिती करण्यात यावी.

३. ज्या शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना शासन निर्णय दि.१५.०२.२०१९ व दि.२८.१२.२०१० नुसार सुधारित सेवांतर्गत आश्वासित प्रगती योजनेचा लाभ देण्यात आला आहे व सदरचा लाभ शासन निर्णय दि.०७.१२.२०१८ व दि.१६.०२.२०१९ निर्गमित झाल्यानंतर देखील सुरू ठेवण्यात आला आहे, अशा शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या बाबतीत शासन निर्णय दि.०७.१२.२०१८ व दि.१६.०२.२०१९ निर्गमित झाल्यानंतर सदर योजनेचा लाभ सुरू ठेवल्यामुळे अतिप्रदान झालेली रक्कम संबंधित शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या वेतनातून समायोजित करण्यात यावी.

४. ज्या शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना शासन निर्णय दि.२८.१२.२०१० व दि.१५.०२.२०११ मधील तरतुदींचा लाभ मिळाला आहे व जे सेवानिवृत्त झालेले आहेत, अशा शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या बाबतीत त्यांचे सेवानिवृत्तीवेतन वरील परिच्छेद क्र.२ प्रमाणे सुधारित करण्यात यावे. तसेच सदर सेवानिवृत्त शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या बाबतीत शासन निर्णय दि.०७.१२.२०१८ व दि.१६.०२.२०१९ निर्गमित झाल्यानंतर सदर योजनेचा लाभ सुरू ठेवल्यामुळे निवृत्तीवेतनाच्या माध्यमातून अतिप्रदान झालेली रक्कम संबंधित शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या सेवानिवृत्ती वेतनातून समायोजित करण्यात यावी.

५. शासन निर्णय दि.०७.१२.२०१८ व दि.१६.०२.२०१९ हे निर्गमित झाल्याच्या दिनांकापासून कोणत्याही शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यास सुधारित सेवांतर्गत आश्वासित प्रगती योजनेचे लाभ अनुज्ञेय राहणार नाहीत.

६. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाने त्यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.२४८/२२/सेवा-३, दि.१६.०६.२०२२ व क्र.६६७/व्यय-५, दि.२९.०६.२०२२ अन्वये दिलेल्या सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. सदरहू शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०२२०८२५१४४३४२५३०८ असा आहे. सदर शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(धीरज अभंग)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपाल तथा कुलपती यांचे सचिव, राजभवन मलबार हिल, मुंबई.
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा.मंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा.राज्यमंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा.कुलगुरु, सर्व अकृषि विद्यापीठे.
६. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
७. सर्व विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण.
८. कुलसचिव, सर्व अकृषि विद्यापीठे.
९. महालेखापाल (लेखा व परीक्षा), १/ २ महाराष्ट्र, मुंबई/ नागपूर.
१०. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), १/ २ महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर.
११. सर्व विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण/तंत्र शिक्षण.
१२. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
१३. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
१४. अवर सचिव (व्यय-५/सेवा-३), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१५. निवड नस्ती (विशि-१).